

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XVIII. GIRONA, X SETEMBRE M.CM.XXVII. NVM. CCII

LA MÚSICA EN LES UNIVERSITATS

LA recent circular del Ministeri d'Instrucció Pública als caps de l'Universitat ha posat a l'ordre del dia la inclusió de l'ensenyament musical en el cercle dels estudis superiors i, conseqüentment, en els secundaris o de batxillerat. Autoritza el Ministre a que en cada centre universitari es creï, a base de concurs, el càrrec de professor de música; la càtedra tindrà, però, un sentit més pràctic que teòric i científic, doncs les obligacions adherents al càrrec seran la formació, entre el jovent aficionat i apte, d'una agrupació en la que amb conjunt o particularment pugui cadascú conrear ses facultats sia vocals, sia instrumentals. Va també inclosa en el programa l'organització d'audicions instructives a càrrec de professorat competent foraster.

Considerem acertada i mereix elogis l'idea de fomentar el conreu de llurs facultats artístiques als joves universitaris, procurant-los moments d'esbarjo sa i espiritualment elevat.

Per més acertat que a primer aspecte sembli el projecte, convé, però, encarar-lo amb la realitat tangible. La mesura del Ministre és actualment incompleta; per més ben intencionada que sigui, és en aquest moment inadequada, li falta sentit científic. No és l'Universitat centre per a descobrir aptituds naixents, per inocular als individus els primers elements d'una ciència o d'un art qualsevulla; la considerem més bé un centre d'alts estudis i de perfeccionament, d'iniciació a esferes inaccessibles al vulgar; ço que implica una preparació adequada. — ¿On figura la preparació musical del novell universitari? L'Estat no s'ha preocupat enlloc d'aquests estudis preliminars de música, doncs, pel Sr. Ministre, l'estudiant que ingressa a la Facultat és, mu-

sicalment parlant, un valor negatiu. Ademés tampoc és als disset o divuit anys que s'acostuma a emprendre amb profit l'estudi del solfeig. Aleshores moltes altres preocupacions envolten el jove estudiant més importants i necessàries. No quedarà més remei al professor, per quedar airós en sa difícil tasca, que el acudir a l'ensenyament mneumònic, repetint cent vegades el mateix cant i obrar amb els futurs metges, enginyers i gent de carrera, com en un vulgar choro de província, on predomina la rutina, on tants individus segueixen i infinitament pocs saben allà on van.

Les audicions en el paraninfe de l'Universitat adoliran del mateix defecte de falta de preparació en els oients. Serà el resultat idèntic a aquell que produeix un curs de altes matemàtiques davant un auditori poc més que analfabet. Tot és reduït al problema de la preparació. El verdader caràcter de les arts és de que s'aprenen de petit, es allavors quant involuntàriament s'en reb l'influència, o quant inintencionadament s'hi planta el germe.

Aquesta preparació que proposem hauria de consistir en instituir l'ensenyament obligatori de la música en els diferents cursos del batxillerat, — o sia en l'ensenyament secundari dels Instituts — que els alumnes freqüenten des dels dotze o tretze anys. Per poques classes que es dediquessin a l'assignatura de la música, no obstant, la continuïtat en l'esforç fins la fi dels estudis donaria per resultat una coneixença bastant desentrotllada, a l'ensem que sense fatiga el deixeble adquiriria sentiment i ciència musical en grau envejable. Figuren avui dia en els Instituts classes de mecanografia i altres i la Superioritat sembla que es descuida de la gran amiga dels homes, la música.

Si es desitja un planter ufanós de música, o tan sols de caràcters disposats a la música i coneixedors quelcom dels seus secrets, és precís abans sembrar en els Instituts, i millor encara seria ja començar en les escoles primàries.

Fem vots perquè la nostra veu sia oïda i perquè les nostres afirmacions trobin un dia llur plena justificació.

F R A N C E S C I V I L

EL SENTIMIENTO EN BEETHOVEN

(FRAGMENTO DE UNA CONFERENCIA)

EL sentimiento debe latir y vibrar en todo artista con tanta o mayor intensidad que la inteligencia, pues si mucho vale el cerebro, el corazón vale mucho, muchísimo, infinitamente más. Así lo declaró el poeta Goethe, quien, por cierto, era el único artista contemporáneo de Beethoven que podía medirse con él, al consignar esa frase lapidaria: «Lo que yo sé, cualquiera puede saberlo: pero mi corazón solamente lo tengo yo».

De igual modo Beethoven poseía su propio corazón. ¡Y qué corazón el suyo! Él le inspiró inextinguibles entusiasmos, ardorosas pasiones y creaciones supremas. Por ese corazón suyo, se le perdonaban ciertas demasías de su carácter, motivadas en no pequeñas dosis, por su incurable sordera y sus enfermedades sucesivas. Bien podía ser adusto, huraño, intratable e insufrible a ratos quien, al dejar desbordar su sentimiento, demostraba una superioridad psicológica tan alta.

El propio Beethoven era consciente de lo que vale el corazón, no sólo en la obra de arte, sino también en la vida misma. Dícese que al escribir la «Misa solemnis», obra cumbre en el género religioso, hizo una declaración que podía extenderse a casi toda la producción suya de los últimos años: «Esta obra procede del corazón. ¡Ojalá llegue a los corazones!» Y al expresarse así Beethoven, señalaba el nexo que pone en comunicación espiritual, por medio del Arte, a creadores y oyentes.

El epistolario de Beethoven muestra reiteradamente lo que para este músico significaba el corazón. Una carta bien significativa a tal respecto es la que Beethoven dirigió a Giannastasio del Río, un español de nacimiento, casado con una italiana, dedicado a funciones docentes y fundador en Viena de un centro de enseñanza para la juventud, en 1798. Beethoven asumió, y por cierto con paternal solicitud, la tutoría de su sobrino Carlos, aquel muchacho indócil y rebelde, que tantísimas tribulaciones hubo de llevar al alma del gran músico, amargándole más y más su existencia ingrata. Y cuando ya hacía cerca de 20 años que nuestro compatriota Giannastasio del Río había fundado aquel colegio en Viena, Beethoven le confió el encargo de instruir y educar al sobrino amado con una ternura no correspondida. Con tal motivo entre el músico y el preceptor se cambiaron algunas cartas. Una de ellas constituye un precioso retrato espiritual de Beethoven, pues el sinfonista se expresa así:

«Ruego a usted que en la dirección de mi sobrino apele con frecuencia a sus sentimientos y su corazón, porque este último, especialmente, es la palanca de todo aquello que tiene grandeza; y no obstante las burlas y desdenes que a veces inspira un buen corazón, está considerado por nuestros grandes escritores, Goethe entre ellos, como una excelente cualidad. Incluso se ha llegado a pretender que, sin corazón, ningún hombre puede ser distinguido ni estar dotado de profundidad».

Como en cierta ocasión fingiera ese mismo sobrino de Beethoven una tristeza, motivada según acabó confesando al solícito pariente, por haber sido menos aplicado que de costumbre, Beethoven comunicó la nueva al director de aquel colegio, añadiendo este comentario: «Ello muestra indudablemente un sentimiento tierno, y tal rasgo me da una buena esperanza.»

Ese corazón de Beethoven, que, según su propia declaración, latía por el elevado y grande arte de Juan Sebastián Bach y le impedía componer música para esparcir lo que en él se albergaba, latió igualmente, y no una soia vez, sino bastantes, seducido por el encanto de algunos seres femeninos, y hubo de impelerle a trazar algunas cartas para exteriorizar sus fervientes sentimientos amorosos.

J O S É S U B I R Á

F U G U E S

QUIN concepte deu tenir mestre Morera del nostre folklore? — Aquesta interrogació ens l'ha suggerida la darrera sardana que ha compost l'autor de «Tassarba», el mestratge del qual hem celebrat en moltes avinenteses. La sardana que al·ludim és la retolada «Baixant de la Font del Gat», basada en la corrandia popular d'origen barceloní, el motiu musical de la qual podria correspondre molt bé a un gènere que nosaltres anomenariem «pornografia agresta». Creiem sincerament que Morera no ha encertat del tot en escriure aquesta partitura. Cal que bandegem definitivament aquests temes populars, quan no suscitin en el nostre esperit un sol instant d'emoció pura. El tresor folklòric de Catalunya és prou abundós per a no tenir que davallar a compondre sardanes com la de «Baixant de la Font del Gat».

UN senyor apel·lat Canut Pellicer, acaba d'inserir en el periòdic «La Sardana», de Barcelona, amb un lèxic assats obscur, unes conjectures ben poc falagueres per al més alt compositor de sardanes que ha tingut la nostra terra: Juli Garreta. Amb un aplom formidable, producte de la ignorància, nega la indiscutible genialitat del Mestre empordanès i es desfà en un seguit d'insubstancialitats que omítem comentar-les perquè tenim la certesa que la signatura de l'esmentat senyor, col·laborador de la revista sardanística, no pot fer trontollar la glòria del poderós creador de «Pastoral». Quan hom escomet un tema tan delicat com el de desprestigiar immerescudament un tan meravellós artista, suara traspassat, cal que es faci l'auto-anàlisi de sa mentalitat i es mesuri la seva capacitat per a saber si pot envestir impunement.

J. T.

L L E T R A   D ' E N   P A U   C A S A L S

Del mestre Pau Casals rebem la adjunt lletra que per son valor reproduïm: «Platja de Sant Salvador, 21 Juliol 1927. — Revista Musical SCHERZANDO. — Girona.—Sr. D. Tomàs Sobrequès.—Benvolgut amic: Vinc a remerciar-lo amb tota efusió per la seva adhesió personal i en nom de la seva Revista, a l'homenatge celebrat el 10 de Juliol al Vendrell, i em plau fer constar en aquesta ocasió la seva simpatia i l'apoi entusiasta de SCHERZANDO vers la meva obra realitzada a Barcelona i a Catalunya.—Rebi, doncs, per tot, l'expressió del meu agraïment amb la meva felicitació per haver vostè, amb els seus afanys i intel·ligència, contribuït tant al desenrotllament de la cultura musical del nostre poble.—El seu ben affm. i amic, *Pau Casals.*»

SCHERZANDO estima profundament les manifestacions de simpatia que'ns dirigeix el mestre eminent, i no dubti que la nostra cooperació envers la seva obra, respon al reconeixement del deure que tenim i el convenciment absolut de que ha posat al servei de la mateixa no solament son talent, si no que també abnegats sacrificis que mai agraïrem com se mereix. La tasca grandiosa portada a cap per l'il·lustre artista és realment de heroi. Barcelona i Catalunya entera deu molt a Pau Casals, i solament pot pagar-li, cooperant a la seva obra en tots els ordres, moral i econòmicament. Es això un deure i cal complir-lo.

S.

N O T I C I A R I U

Havem tingut el gust de rebre en nostra Redacció la visita del notabilíssim organista i musicògraf En Vicens M.ª de Gibert, del concertista de piano Alexandre Ribó, i del erudit historiador En Josep Subirà, tots ells col·laboradors de SCHERZANDO. Aixís mateix havem sigut agradosament sorpresos amb la visita dels mestres Blanch i Bou, manifestant-nos aquest últim son propòsit de deixar la direcció de la orquestra «Montgrins», al objecte de poder-se ocupar degudament a la composició, com aixís ho reclamen les seves aficions, a les quals vol donar totes les preferències.

§ Al Teatre de l'Unió Feliuense de Sant Feliu de Pallarols tingué lloc una agradosa festa, a la qual prengué part el Orfeó «Cantaires de la Vall d'Hostolés», sots la direcció d'un home ben entusiasta i treballador infatigable que es diu Tomàs Peña. Cantà escollides obres dels mestres Morera, Millet, Guiteras i Vives. La obra realitzada per En Tomàs Peña agrupant un estol de joves i convertir-los en cantaires, mereix un elogi entusiàstic. Que no defalli l'entusiasme d'uns i altres, al objecte de poder oferir noves vetllades culturals i tota mena de manifestacions d'art que tan dignifiquen als elements que les proporcionen. Vagi pels simpàtics orfeonistes nostre encoratjament, i per son mestre un sincer reconeixement.

§ Segons anunciàrem en nostre prop-passat número, ha tingut lloc en el «Casino Gerundense» la audició de sardanes, la execució de les quals es confià a la cobla «Girona». El programa constituí una nota altament interessant, car estava integrat per obres de Morera, Garreta i Toldrà, i no cal dir que les bel·leses que contenen aquelles composicions foren apreciades pel públic, que les escoltà amb religiositat. La cobla «Girona» oferí una tasca molt meritòria, i sobre tot mostrà una cuidadosa preparació i un viu desig de cercar cada dia més i més una perfecció acurada. Cal reconèixer la justesa en que interpretà les difícils sardanes i el convenciment de que proseguint en el estudi, arribarà a assolir un bon lloc entre les nostres primeres cobles. El públic que aixís ho aprecià, coronà amb aplaudiments la estimable tasca de la cobla «Girona». La Junta del «Casino Gerundense», amb la selecta audició organitzada, s'ha conquistat novament la simpatia dels socis. Cal doncs que aquestes vetllades d'art sovintegin en nostre primera societat.

§ Els professors músics d'aquesta ciutat han tingut una reunió, acordant la reglamentació de treball a que han de regir-se en lo successiu. Un esperit de cordialitat i

tal volta una transigència excessiva fou la nota que dominà en tota la reunió, car en el transcurs de tots els diferents punts de vista sustentats se tingueren en compte els interessos mutuos beneficis dels professors i entitats contractants.

§ Contractades pel «Centro de Unión Republicana» d'aquesta ciutat, donaran durant els dies de les properes festes de Sant Narcís varis concerts les notables orquestres «Fatxendas», de Sabadell, i «La Selvatana», de Cassà de la Selva.

§ A la vila de Vidreres s'ha donat en la festa major d'enguany una nota de bon gust. El sextet que dirigeix el notabilíssim concertista Eduard Toldrà, contractat per la Junta del «Casino Unión», oferí unes selectes audicions, en les quals d'una manera excel·lent foren interpretades obres en sa majoria de autors nacionals que motivaren unànims elogis del públic. Cal remarcar entre aquestes sessions la cooperació de En Toldrà en son aspecte de concertista. En Toldrà per son art sempre seriós i just s'ha conquistat un lloc preeminent; les seves interpretacions rublertes de emoció adquireixen el màxim valor, i això fa que el públic que l'escolta es compenetri de aquestes qualitats admirables i tributi sempre a nostre gran artista un homenatge de admiració.

§ Durant les Fires i Festes de Sant Narcís tindrà lloc la festa anyal organitzada pel Sindicat d'Orquestres de la província. Aquestes festes consistiran en un concurs de sardanistes i execució de sardanes inèdites dels nostres millors compositors. La part musical anirà a càrrec de les principals cobles del Sindicat. Al president del Sindicat i a sos companys de la Directiva ens dirigim per a que tinguin millor encert que el any passat en la elecció del lloc on ha de celebrar-se el festival, car ja recordaran, que per les pèssimes condicions d'acústica resultà la festa extraordinàriament deslluïda, motivant una general decepció entre el nombrós públic que hi assistí.

§ No és veritat, llegim, — i la notícia la publicaren la majoria de revistes musicals estrangeres — que el testament de Beethoven hagi estat cremat en ésser incendiat, darrerament, el Palau de Justicia, de Viena. L'esmentat curiós document es curosa-ment servat a la Casa Comunal, de Viena.

§ Abans d'empendre la seva tournée tan esperada per les Associacions de Música de Catalunya, l'eminent violoncel·lista Antoni Sala portarà a terme un considerable nombre de concerts per les principals ciutats de França, Austria, Anglaterra, Holanda i Hongria. D'aquí pocs dies, Antoni Sala sortirà cap a París per a empendre se-

guidament la seva llarga tournée, de la qual no retornarà fins a darrers de desembre. Entre els concerts contractats, cal esmentar la sessió de sonates amb el gran pianista Orloff del dia 16 de novembre, a Londres, i els interessants recitals de La Haia (19 i 22 de novembre), Viena (27 novembre i 5 de desembre), Budapest i principals ciutats hongareses, encara sense determinar dates.

§ En el pròxim mes de novembre, anirà a Madrid el mestre Falla, a dirigir, al Palau de la Música, un gran festival, en el qual, per primera vegada, s'interpretarà el «Retablo de Maese Pedro» i el concert de clavicèmbal. Amb motiu d'aquest viatge artístic a Madrid, sorgí la idea d'ofrenar un homenatge a Manuel Falla, per la qual cosa un grup de personalitats madrilenyes ha nomenat un comitè que organitzarà una sèrie d'actes i festes a honor del popular artista. L'alcalde de Madrid ha acceptat la presidència del comitè.

§ La Societat dels Amics de la Música, de Viena, aprofitant l'avinentesa del pròxim centenari de Schubert, organitza un ben curiós concurs: es tracta de premiar les millors composicions que es presentin per tal de terminar la bella i ben coneguda Simfonia «inacabada» del gran mestre, obra ja clàssica que caldria, evidentment, respectar tal com és... Per al concurs, han estat invitats 26 països, repartits en 10 zones: I: Anglaterra i Dominions; II: Austria, Txecoslovàquia, Hongria, Iugoslàvia, Romania; III: Dinamarca, Suècia, Noruega; IV: França, Bèlgica, Suïssa; V: Alemanya, Holanda; VI: Itàlia; VII: Polònia, Estònia, Letònia, Lituània, Finlàndia; VIII: Espanya, Portugal; IX: Rússia, Ucraïna; X: Estats Units d'Amèrica. A cada zona es podrà disposar de tres premis de 250 lliures, 50 lliures i una menció honorífica. Després, es donaran 2 000 lliures al millor dels primers premis de les diferents zones. La Societat dels Amics de la Música, de Viena, fou fundada l'any 1811. Schubert fou soci de la dita societat. L'entitat que ens ocupa posseeix el manuscrit original de la «Inacabada». La pensada de la Societat vienesa és decididament poc genial...

P U B L I C A C I O N S R E B U D E S

Orquestrina.—Sextet amb piano conductor. — Ed. Unió Musical, Filial de Barcelona, concessionari Francesc Martí. — Obres: «Muñecos-Poupee»; one-step de la revista «Not-Yet»; chotis i «Te he de querer!», vals de la mateixa revista.

IMPREMTA

DALMAU CARLES, PLA. S. A.

GIRONA